

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ အခွန်ကောက်ခံရရှိမှု အခြေအနေ

ရဲမင်းအောင်

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်မှာ အနုတ်သဘောဆောင်သည့် အခြေအနေများစွာကို တွေ့ရှိနေရပါသည်။ လူထုအစိုးရသစ်၏ မပြီးပြတ်သေးသော ငြိမ်းချမ်းရေး ကိစ္စရပ်များ၊ လိပ်ခဲတည်းလည်း စီးပွားရေးကိစ္စရပ်များ၊ နှစ်စဉ်လိုလို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ အပြင် ယခုလောလောဆယ်တွင် ရခိုင်အရေးကိစ္စများပါ ကြုံတွေ့လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ပြင် ရခိုင်အရေး နှင့် ပတ်သတ်ပြီး နိုင်ငံတကာ မှ ဖိအားပေးမှုများကိုပါ ရင်ဆိုင်လျက်ရှိသည်။ သို့သော် စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများတွင်မူ တစ်ဆင့်ချင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်ကို အစိုးရသစ်၏ အခွန်အကောက် ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများတွင် လောလောလတ်လတ် တွေ့ရှိနိုင်သည်ဟု ယေဘုယျ ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် အနိမ့်အမြင့်မှာမူ မတူညီမှုများစွာ ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

ဒုတိယသမ္မတ(၁)နှင့် ကုန်သည်စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၏ ကုန်သွယ်ရေးတိုးမြှင့်စေရန်အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပဲတင်သွင်းမှုအပေါ် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပဲလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အစိုးရမှ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများ၊ အကောက်ခွန်မူဝါဒများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းများ အစရှိသည်တို့မှာ အပြု သဘောဆောင်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။

ဘောဂဗေဒ သီအိုရီအရ အခွန်ကောက်ခံမှုပုံစံ (၃)မျိုး ရှိသည်။ နှုန်းတိုးခွန်၊ နှုန်းလျော့ခွန်၊ ပုံသေခွန် တို့ ဖြစ်ကြသည်။ နှုန်းတိုးခွန် ဆိုသည်မှာ ဝင်ငွေများလေလေ ထိုဝင်ငွေအပေါ် အခွန် ပိုတိုးကောက်လေလေ ဖြစ်ပါ သည်။ နှုန်းလျော့ခွန် ဆိုသည်မှာ ဝင်ငွေများလာလေလေ ထိုဝင်ငွေအပေါ် အခွန် လျော့ကောက်လာခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ပုံသေခွန် ဆိုသည်မှာ ဝင်ငွေတိုးသည်ဖြစ်စေ လျော့သည်ဖြစ်စေ သတ်မှတ်ထားသည့် နှုန်းထား အတိုင်း ကောက်ခံခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံတွင် ကောက်ခံနေသည့် အခွန်အမျိုးအစားများသည် ဝင်ငွေများလေလေ အခွန်ပိုမိုစည်းကြပ် လေလေဆိုသည့် နှုန်းတိုးခွန်ပေါ် မူတည်၍ ကောက်ခံနေသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဆင်းရဲသူနှင့် ချမ်းသာသူကြား ကွာဟချက်သည် အလွန်ပင် ကြီးမားလှပေရာ ထိုချမ်းသာသောသူများအား ယခု ထက် ပိုမို၍ အခွန်ပိုမို ကောက်ခံသင့်ပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလယ်အလတ်ဝင်ငွေရှိတဲ့ လူဦးရေ နည်းပါးပြီး ဆင်းရဲသောလူဦးရေမှာ ပိုမိုများပြားသည့်အတွက် ထိုသူများအတွက် နှုန်းလျော့ခွန်ကိုသာကောက်ခံ သင့်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့ကောက်ခံမှသာလျှင် ဆင်းရဲသူများနှင့် အလယ်အလတ်ဝင်ငွေ ရှိသူများ၏ ဝင်ငွေများ ပိုမိုတိုးပွားလာပြီး

စားသုံးမှု၊ စုဆောင်းမှုနှင့် ထုတ်လုပ်ရေးအပိုင်းများတွင် ပိုမိုတိုးတက်လာ စေကာ တိုင်းပြည်၏ စုစုပေါင်းအမျိုးသားထုတ်လုပ်မှု (GDP) ကို တိုးတက်လာစေနိုင်ပါသည်။

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်မူဝါဒနှင့် အသုံးစရိတ်မူဝါဒများ

အခွန်မူဝါဒ

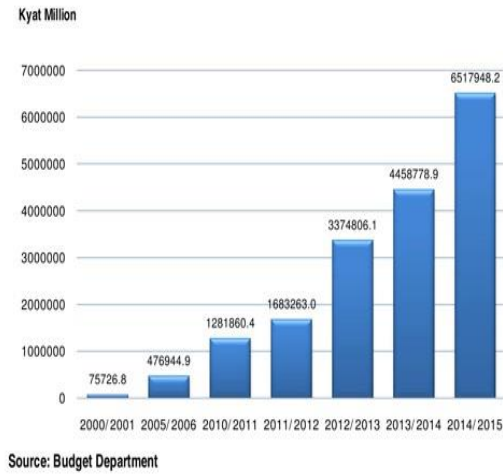
- ၁။ နိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်များအတွက်သာ အခွန်ကို ကောက်ခံခြင်း မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံတော်တွင် ညီညွတ်မျှတသော အရအသုံးငွေကြေးစနစ်ကို ဖော်ဆောင်၍ ငွေကြေးလည်ပတ်မှု မှန်ကန်စေရန်။
- ၂။ ငွေကြေးဖောင်းပွမှုကို ထိန်းသိမ်းရန်။
- ၃။ ပြည်တွင်းစားသုံးမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စုဆောင်းမှုတို့ကို အခွန်အကောက်စနစ်ဖြင့် ထိန်းညှိပေးရန်။
- ၄။ ကုန်ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုရန်။
- ၅။ ပင်ငွေခွဲဝေမှုတမှုစေရန်နှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုရန်။

အသုံးစရိတ်မူဝါဒ

- ၁။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး အသုံးစရိတ်များကို ဆက်လက် တိုးမြှင့်သုံးစွဲရန်။
- ၂။ ပြည်သူလူထုကို ချက်ချင်းလက်ငင်း အကျိုးပြုနိုင်သည့် အသုံးစရိတ်များကို ဦးစားပေးသုံးစွဲရန်။
- ၃။ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပန်ထမ်းခန့်အပ်မှုများကို စနစ်တကျ စိစစ်ခွင့်ပြုရန်။
- ၄။ စီမံကိန်းများအား ဦးစားပေးအဆင့်ခွဲပြီး လတ်တလောမလိုအပ်သေးသည့် စီမံကိန်းများကို ရွှေ့ဆိုင်းဆောင်ရွက်ရန်။
- ၅။ ပစ္စည်းဝယ်ယူမှုများကို စနစ်တကျ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ၆။ ပြည်ပအကူအညီငွေနှင့် ပြည်ပချေးငွေများကို စိစစ်ရယူရန်။
- ၇။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး၊ သောက်သုံးရေနှင့် စိုက်ပျိုးရေး လုံလောက်စွာရရှိရေးတို့အတွက် တိုးမြှင့်သုံးစွဲရန်။

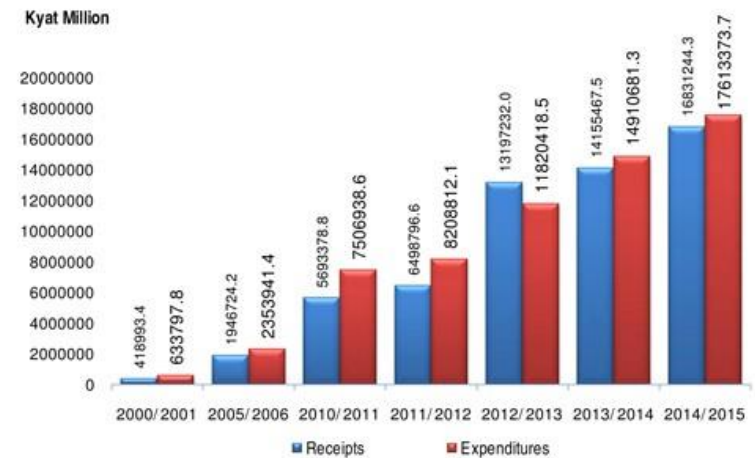
အခွန်ရရှိမှုပမာဏ

FIGURE 17.2 RECEIPTS TAXES

Source: Budget Department

FIGURE 17.1 SUMMARY OF THE STATE BUDGET

Source: Budget Department

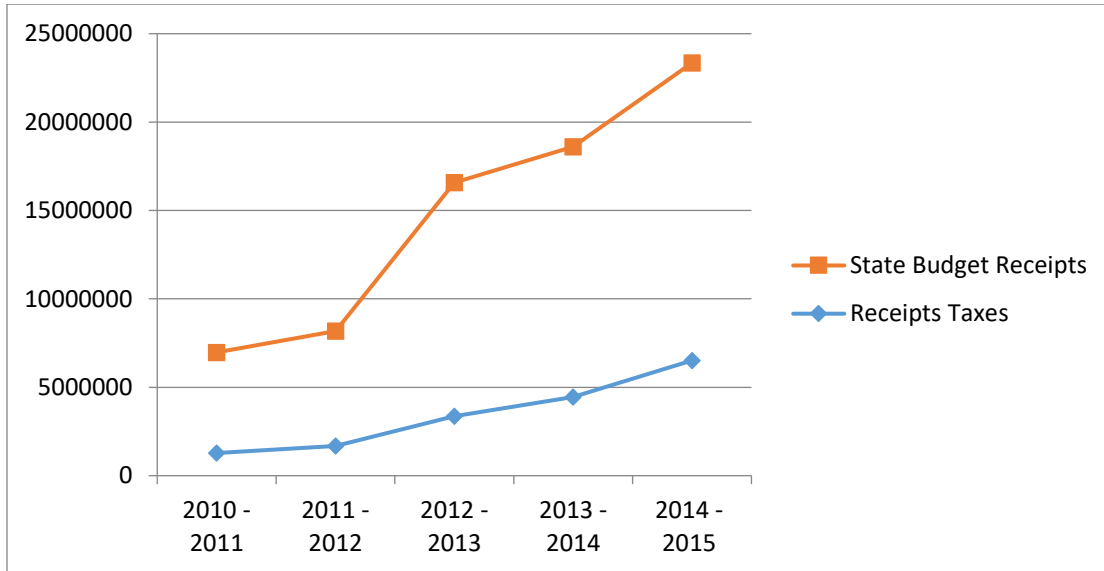
အဆိုပါ အခွန်မူဝါဒနှင့် အသုံးစရိတ်မူဝါဒများအား လေ့လာကြည့်ပါက အစိုးရသစ်အနေဖြင့် အခွန်အား ပုံစံ အမျိုးမျိုးဖြင့် တိုးချဲ့ ကောက်ခံရန် အစီအစဉ်ရှိသလို အသုံးစရိတ်အပိုင်းတွင်လည်း အလေအလွင့်မရှိအောင် စိစစ်သုံးစွဲရင်း ပြည်သူလူထုအတွက် အမှန်တကယ်လိုအပ်သည့် နေရာများတွင် ပိုမိုသုံးစွဲရန် လျာထားသည်ဟု အကြမ်းဖျင်း ခန့်မှန်းနိုင်သည်။

အထက်ပါပုံ ၁၇.၁ကို ကြည့်ပါက ၂၀၁၀ -၂၀၁၁ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၁-၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်သည် ရငွေထက် ၂ဘီလီယံကျပ် နီးပါး ပိုသုံးသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ၂၀၁၂-၂၀၁၃ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြား အကူအညီရငွေ၊ ချေးငွေများဝင်ရောက်လာသောကြောင့် ထိုတစ်နှစ်တွင် ရငွေမှာ သုံးငွေထက် + 1376813.5 ကျပ်မီလီယံ ပိုမိုရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၃-၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် စသိန်းကျပ်မီလီယံ လိုငွေပြန်ပြခဲ့ပါသည်။

ထိုအကူအညီငွေများ ရပြီး နောက်နှစ်တွင်လဲ အစိုးရမှာ ဘတ်ဂျက်လိုငွေဆက်လက်ပြုလျက်ရှိသည်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်အဆိုပါနိုင်ငံခြားအကူအညီများကြောင့်ရရှိငွေများသည် မည်သည့်ကဏ္ဍတွင် သုံးစွဲလိုက်သည်ကို မသိရပေ။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြားအကူအညီရငွေမှာ အစိုးရဘတ်ဂျက်လိုငွေပြုမှုကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် နည်းလမ်းတစ်ခု မဟုတ်ပေ။ အမှန်တကယ်လုပ်ဆောင်သင့်သည်မှာ အစိုးရတစ်ရပ်အနေဖြင့် အခွန်မှရငွေဖြင့် သာ အဓိက ရပ်တည်သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် Tax Base ကိုချဲ့ခြင်းနှင့် နှုန်းတိုးခွန်(Progressive Tax) ဖြင့် ကောက်ခံခြင်းတို့ လုပ်သင့်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှုန်းတိုးခွန်ဖြင့် ကောက်ခံသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ဝင်ငွေမြင့် လူတန်းစားများအပေါ်တွင် အခွန် စည်းကြပ်နိုင်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

အောက်ဖော်ပြပါပုံကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရ၏ ဘတ်ဂျက်ရငွေတွင် အခွန်မှရငွေသည် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ခုနှစ်အထိ ၅၅% ချိုးသာလျှင်ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။

Relationships between Receipts Taxes and State Budget Receipts (Kyat Million)

Source: Budget Department.

၂၀၁၁ခုနှစ် သမ္မတဦးသိန်းစိန်အစိုးရ တက်လာသည့် နောက်ပိုင်းတွင် အခွန်ရရှိမှုအခြေအနေမှာ တစ်စထက်တစ်စ ပိုမိုတိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပြည်ထောင်စု၏ အရအသုံးငွေစာရင်းတွင် အခွန်မှ ရငွေ အချိုးအစားမှာ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ခုနှစ်အထိ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ နည်းပါးလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးထင်ကျော်အစိုးရသည် အောက်တိုဘာလ(၁)ရက်နေ့မှ၍ အောက်ပါအတိုင်း အကောက်ခွန်နှုန်းများ ပြောင်းလဲ ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်းကြေညာခဲ့သည်။

ဘေးကပ်တိုက်ခတ်မှု စတင်ပြောင်းလဲပစ္စည်းအကောက်ခွန်နှုန်းများ၊ ဖုန်းနှုန်းဖြင့်တော်ပြုခြင်းဖြစ်သည်

စဉ်	ပစ္စည်းအမျိုးအစား	ယခုနှုန်း	မြောင်းလဲမည့်နှုန်း
၁	ပြည်တွင်းသို့ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိသော အသီးအနှံများ	၁၅	၃၀
၂	ကြက်သွန်ဖြူ၊ ကြက်သွန်နီ	၀.၅/၁	၁၀
၃	ပန်းများ	၅	၁၅
၄	ရုံးပိုင်	၅	၀၀
၅	ငါးသေတ္တာ	၇.၅	၁၀
၆	အသင့်သောက်သုံးနိုင်သော ကော်ဖီ	၁၅	၂၀
၇	အိမ်သုံးဆား	၁၀	၂၀
၈	သန့်စင်ပြီးသကြား	၀.၅	၃
၉	လက်ဖက်	၁၅	၂၀
၁၀	ချည်ထည်ဖျင်ကြမ်း	၄	၅
၁၁	ဝါအကြမ်း/အချော	၀/၁	၃
၁၂	ချည်ခင်	၁	၅
၁၃	ဘီလပ်မြေ	၁	၅
၁၄	ပရိဘောဂ	၁၅	၂၀
၁၅	အိတ်ကုန်း၊ လေအေးပေးစက်၊ ပန်ကာ	၁/၇.၅	၀၀
၁၆	သစ်လုံး	၁၅	၀
၁၇	တတ်စကား၊ ထရပ်ကား	၃	အစီးလိုက်သွင်းလျှင် ၁၀ ပြန်ဆင်ရန်အစိတ်အပိုင်း ၇.၅
၁၈	၂၀၀၀ စီစီအောက်လူစီးမော်တော်ယာဉ်	၃၀	အစီးလိုက်သွင်းလျှင် ၃၀ ပြန်ဆင်ရန်အစိတ်အပိုင်း ၁၀
၁၉	၂၀၀၀ စီစီအထက်လူစီးမော်တော်ယာဉ်	၄၀	အစီးလိုက်သွင်းလျှင် ၄၀ ပြန်ဆင်ရန် အစိတ်အပိုင်း ၂၀
၂၀	လျှပ်စစ်ကား	၁	၂၀
၂၁	ဂေါက်ကား၊ အလားတူစက်ပစ္စည်း	၁.၅	၁၅
၂၂	သတင်းစာစက္ကူ	၀.၁	၃
၂၃	ဟန့်ဆက်များ	၁၀	၅

အကောက်ခွန်နှုန်း လျော့ချထားသောကုန်စည်များ

၂၀၁၂ အကောက်ခွန်နှုန်းစာရင်း

- ၁၅% သစ်လုံးများ
- ၅% ဆေးဝါးကုန်ကြမ်း
- ၁၀% တယ်လီဖုန်း၊ မိုဘိုင်းဖုန်း
- ၂၀% လုပ်ငန်းခွင်သုံးအဝတ်အစား
- ၁၅% နှာခေါင်းစည်း

၂၀၁၇ အကောက်ခွန်နှုန်းစာရင်း

- ၀% ပြည်တွင်းသစ်များထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်ကုန်ကြမ်းတင်သွင်းမှုအားပေးရန် အကောက်ခွန်နှုန်းလျော့ချသည်။
- ၁.၅% ဆေးဝါးကုန်ကြမ်းများဖြစ်သည့်အတွက် အကောက်ခွန်နှုန်းလျော့ချသည်။
- ၅% ၂၀၁၄ ခုနှစ်ကတည်းက နှိုးတွင်းအစိတ်အပိုင်းတို့ဖြင့် တယ်လီဖုန်းနှင့်မိုဘိုင်းဖုန်းများအပေါ် ကောက်ခံသည့် အကောက်ခွန်နှုန်းကို လျော့ချထားသည်။
- ၇.၅% ဓာတုအခြေခံဓာတ်ဆောင်ရွက်သည့်မြေထွက်မြင်ကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သော အဝတ်အစားများဖြစ်သဖြင့် အကောက်ခွန်နှုန်းလျော့ချပေးသည်။
- ၁.၅% ကျန်းမာရေးမြှင့်တင်ရေးအရ အကောက်ခွန်နှုန်းလျော့ချထားသည်။

အကောက်ခွန်နှုန်း တိုးမြှင့်ထားသောကုန်စည်များ

၂၀၁၂ အကောက်ခွန်နှုန်းစာရင်း

- ၁% လျှပ်စစ်စွမ်းအင်သုံးမော်တော်ယာဉ်
- ၃% ကုန်တင်ယာဉ်နှင့်ဘတ်စကားများ
- ၁၅% ပြည်တွင်းသို့ စိုက်ပျိုးထွက်လုပ်နိုင်သော သစ်သီးများ
- ၀.၅-၁% ကြက်သွန်နီနှင့်ကြက်သွန်ဖြူ
- ၁% ဘီလပ်မြေ

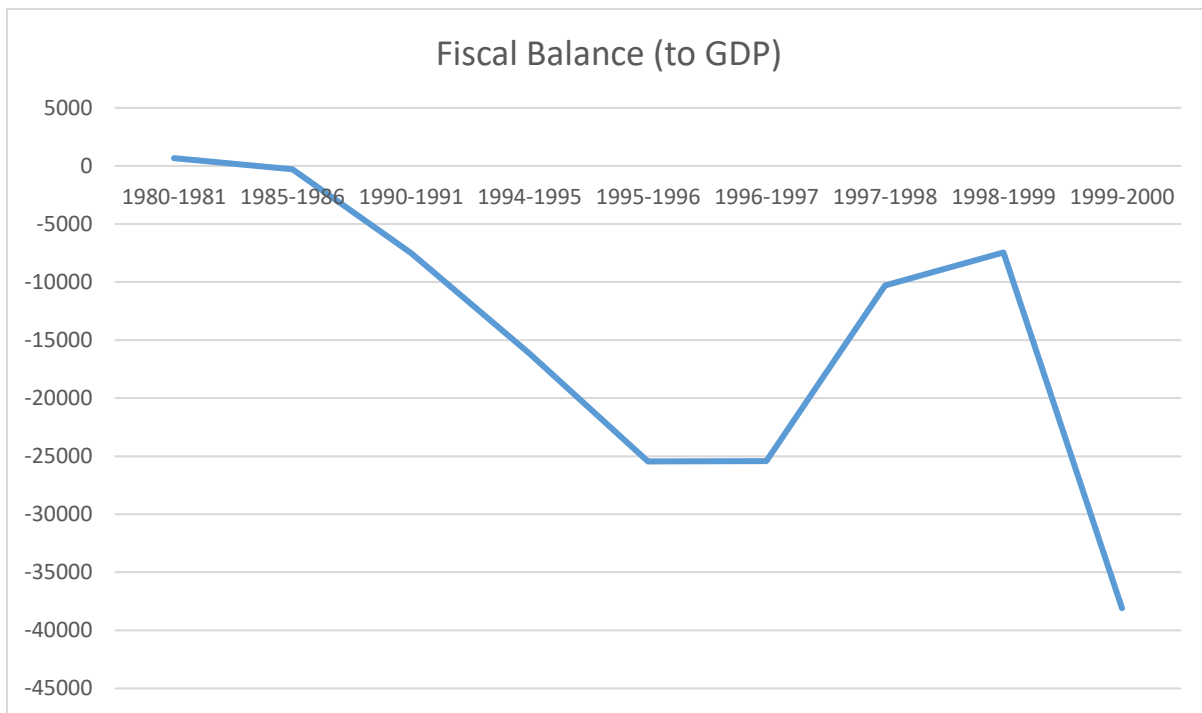
၂၀၁၇ အကောက်ခွန်နှုန်းစာရင်း

- ၂၀% အခြားအိမ်စီးမော်တော်ယာဉ်များထက် အခွန်နှုန်းအနည်းငယ်သာလျော့နည်းသဖြင့် အကောက်ခွန်နှုန်းတိုးမြှင့်ထားသည်။
- ၁၀% ယာဉ်အပိုပစ္စည်းအပိုအပင် ကုန်တင်ယာဉ်နှင့် ဘတ်စကားများ၏ ယခင်အကောက်ခွန်နှုန်း၊ မပေါ့လျော့သဖြင့် တိုးမြှင့်ထားသည်။
- ၃၀% ပြန်မာနိုင်ငံ သစ်သီးထဲနှင့် ပန်းမန်အသင်း၏ သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် အကောက်ခွန်နှုန်းတိုးမြှင့်ထားသည်။ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ရန်ရည်ရွယ်သည်။
- ၁၅% ဒေသထုတ်လုပ်မှုအားပေးရန်နှင့် ပြည်ပမှတင်သွင်းမှုအားပေးရန်အတွက် အခွန်နှုန်းတိုးမြှင့်ထားသည်။
- ၅% တင်သွင်းမှုပမာဏများပြားသော ကုန်ပစ္စည်းဖြစ်သဖြင့် အကောက်ခွန်နှုန်း တိုးမြှင့်ထားသည်။

အထက်ပါ အခွန်နှုန်းများသည် ဖြစ်သင့်ဖြစ်ထိုက်သော နှုန်းထားများဖြစ်သည်။ သို့သော် ပြည်ပမှ တင်သွင်းလာသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အခွန်တိုးကောက်ခြင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်းရှိ လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းအား ပိုမို တိုးတက်လာမည် ဖြစ်သော်လည်း ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းရှင်များ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန် လက်ရှိ ကြုံတွေ့နေ သည့် ချေးငွေရရှိမှု အခက်အခဲများ၊ နိုင်ငံခြား ဈေးကွက်ရရှိရေးနှင့် ခိုင်မာသည့် ဥပဒေများကိုပါ ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

Year	Fiscal Balance (to GDP)
1980-1981	667.5
1985-1986	-298.1
1990-1991	-7505.1
1994-1995	-16152.9
1995-1996	-25450.3
1996-1997	-25427.5
1997-1998	-10280.7
1998-1999	-7458.4
1999-2000	-38091.2

Source: CSO

Source: CSO

သုံးသပ်ချက်များ

သို့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ၏ လက်ရှိ စီးပွားရေးမူဝါဒမှာ ဘက်ဂျက်လိုငွေကို ဂျီဒီပီ၏ ငါးရာခိုင်နှုန်းထက် ပိုမသုံးစေရေး၊ အခွန်တိုးမြှင့် ကောက်ခံရေးနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြုရေး တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအစား ဖြစ်သင့်သည့် မူဝါဒများ မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိကာလသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ပြုလုပ်နေသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ဘက်ဂျက်ကို ပိုမို သုံးစွဲရမည်ဖြစ်ကာ တစ်ဖက်တွင်လည်း အခွန်မှရငွေကို ယခုထက် ပိုမိုရရှိအောင် ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ပြုရေးတွင်လည်း အမြတ်အစွန်းရနေသော လုပ်ငန်းများ၊ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် အရေးကြီးသည့် စက်မှု၊ လက်မှုလုပ်ငန်းများကိုမူ ပုဂ္ဂလိကပိုင် မပြုလုပ်သင့်ဟု မြင်မိပါသည်။

ကိုးကားများ

- 1- CSO 2016
- 2- Ministry of Planning and Finance. (Citizens Budget 2017:2018)
- 3- The Voice Daily News.